

Iktatószám: NAIH/2019/860/4

Tárgy: határozat hivatalból indult
hatósági eljárásban

HATÁROZAT

A **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság** (a továbbiakban: Hatóság) [...] (lakcím: [...]) (a továbbiakban: Kötelezettek) által a [...] szám alatti ingatlan területén üzemeltetett kamerás megfigyelőrendszerrel folytatott adatkezelés tárgyában, hivatalból indult adatvédelmi hatósági eljárásban

- megállapítja**, hogy a Kötelezettek által a [...] szám alatti ingatlan homlokzatára felszerelt és üzemeltetett kamerákkal jogellenes adatkezelést folytattak, illetve jelenleg is folytatnak az indokolás III. pontjában kifejtettek szerint.
- utasítja** a Kötelezetteket, hogy a jelen határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül az 1. pont szerinti jogellenes kamerás megfigyelést szüntessék meg, adatkezelési műveleteiket hozzák összhangba a jogszabályi rendelkezésekkel azáltal, hogy a sérelmezett kamerák látószögét módosítják, illetve megfelelő maszkolási, torzítási funkciót alkalmaznak.

A 2. pontban előírt intézkedések megtételét a Kötelezettek az intézkedés megtételétől számított 8 napon belül kell írásban – az azt alátámasztó bizonyítékok előterjesztésével együtt – igazolnia a Hatóság felé. A 2. pont szerinti kötelezés nem teljesítése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását.

Jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak nincs helye, de az a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett keresettel közigazgatási perben megtámadható. A keresetlevelet a Hatósághoz kell benyújtani, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a bíróságnak. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30.000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jog alá esik. A Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a jogi képviselő kötelező.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete és a tényállás tisztázása

I. 1. A Kötelezettekkel szemben 2018. július 18-án a Hatósághoz panasz érkezett, melyben a panaszos kérte a Hatóságot, hogy a [...] számú ingatlan területén felszerelt kamerákat, mely magánterületet és közterületet is megfigyel, szereltesse le és amennyiben lehetséges szankcionálja azt.

A beérkezett panasz alapján vizsgálati eljárás indult, melyben a Hatóság a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a Kötelezettekhez.

A Kötelezettek 2018. szeptember 10-én kelt levelükben adtak tájékoztatást a Hatóságnak adatkezelésükről, azonban az nem tartalmazta teljeskörűen a feltett kérdésekre vonatkozó válaszokat, ezért a Hatóság ismételt tájékoztatást kért a Kötelezettektől.

A Kötelezettek 2018. október 2-án kelt levelükben ismételten nem nyújtottak megfelelő tájékoztatást, ezért a Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 55. § (1) bekezdés ab) pontja, valamint a 60. § (1) bekezdés alapján a vizsgálati eljárást lezárta és hivatalból hatósági eljárást indított.

I. 2. A hivatalból indult adatvédelmi hatósági eljárásban a Hatóság ismételten felhívta a Kötelezetteket, hogy a tényállás tisztázása érdekében adjanak tájékoztatást az adatkezelésükkel kapcsolatban. A Kötelezettek a 2018. november 21-én kelt levelükkel arról tájékoztatták a Hatóságot, hogy a kamerarendszer 4db kamerából áll, melyből kettő kamera álkamera. A kamerák üzemeltetői a Kötelezettek és „a formális szempontok figyelembevételével” adatkezelőnek [...] minősül. Nyilatkozatuk szerint a kamerákat vagyon- és személybiztonsági célból szereltették fel, mert egy korábbi vita miatt fenyegetve érezték magukat. A Hatóság kifejezett kérése ellenére a Kötelezettek az adatkezelés jogalapját nem jelölték meg válaszlevelükben. A Kötelezettek nyilatkozataik alapján a kamerák maszkolási funkcióval vannak ellátva a szomszéd magánterülete felé és a közterület felé, melyet számítógépen lehet megszüntetni, a kamerák internetes eléréssel nem rendelkeznek és nem továbbítják az adatokat harmadik személy felé. Elmondásuk szerint a kamerával való adatkezelésről az érintetteket szóban tájékoztatták. A Kötelezettek továbbá indítványozták a [...] ügyiratszámú, a [...] Rendőrkapitányságon folyamatban lévő büntetőügy iratainak beszerzését annak igazolására, hogy a kamerák felszerelése az általuk elszenvedett cselekmények miatt indokolt volt. A Kötelezettek a beadványukhoz csatoltak egy szakvélemény másolatát, - amelyben a kamerákat felszerelő cég igazolta, hogy a kamerarendszer 2 kamerája álkamera – továbbá csatoltak egy, a házról készült fényképet, melyen jelölték a kamerák elhelyezkedését, valamint a két éles kamera látószögéről készült pillanatfelvételeket.

A kamerák látószögéről készült, a Kötelezettek által megküldött pillanatfelvételek szerint a szomszédos ingatlanok maszkolási funkció segítségével ki vannak takarva, azonban az ingatlan előtti közterület maszkolási funkcióval nincs kitarva, így mindkét kamera közterületet figyel meg.

A Hatóság a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a [...] Rendőrkapitánysághoz, amely megküldte a 2. számú kamera 2018. június 7-én lefoglalt felvételéről készült pillanatképét, valamint arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a lefoglalás időpontjában a felvétel torzítva, illetve maszkolva nem volt, így azon látható a szomszédos ingatlan kert része.

II. Alkalmazott jogszabályi rendelkezések

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/679 rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet, GDPR) 2. cikk (1) bekezdése alkalmazandó a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikk (2) bekezdése értelmében a rendelet nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt:

- a) az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzik;
- b) a tagállamok az EUSZ V. címe 2. fejezetének hatálya alá tartozó tevékenységek során végzik;
- c) természetes személyek kizárólag személyes vagy otthoni tevékenységük keretében végzik;
- d) az illetékes hatóságok bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzik, ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését.

Az általános adatvédelmi rendelet (18) preambulumbekzdése alapján a rendelet nem alkalmazandó a személyes adatoknak a természetes személy által kizárólag személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzett kezelésére, amely így semmilyen szakmai vagy üzleti tevékenységgel nem hozható összefüggésbe. Személyes vagy otthoni tevékenységnek minősül például a levelezés, a címtárolás, valamint az említett személyes és otthoni tevékenységek keretében végzett, közösségi hálózatokon törté ő kapcsolattartás és online tevékenységek. E rendeletet kell alkalmazni azonban azokra az adatkezelőkre és adatfeldolgozókra, akik a személyes adatok ilyen személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzett kezeléséhez az eszközöket biztosítják.

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 1. pontja szerint „személyes adat: az azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.” Ugyan ezen cikk 2. pontja szerint „adatkezelés: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.” A 7. pontjának értelmében „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja.”

Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének értelmében a személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

- a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

Az első albekezdés f) pontja nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre.

Az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó adatkezelésre az Infotv. 2. § (2) bekezdése szerint az általános adatvédelmi rendeletet az ott megjelölt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

Az Infotv. 60. § (1) bekezdése szerint a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság az érintett erre irányuló kérelmére adatvédelmi hatósági eljárást indít és hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indíthat.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdés a) pontja szerint az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság az Infotv. 2. § (2) bekezdésében meghatározott adatkezelési műveletekkel összefüggésben az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja. Az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdés b) pontja szerint a felügyeleti hatóság elmarasztalja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette e rendelet rendelkezéseit, illetve ugyanezen bekezdés d) pontja értelmében a felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva utasítja az adatkezelőt, hogy adatkezelési műveleteit – adott esetben meghatározott módon és meghatározott időn belül – hozza összhangba e rendelet rendelkezéseivel.

III. Döntés

III.1. Az adatkezelő személye

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 7. pontja alapján tehát adatkezelő az a természetes vagy jogi személy [...], amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza [...]. A GDPR azonban ismeri a közös adatkezelő fogalmát is, mely a 26. cikk alapján abban az esetben áll fenn, ha az adatkezelés céljait és eszközeit két vagy több adatkezelő közösen határozza meg.

[...] a Hatósághoz eljuttatott nyilatkozatában – mint a kamerarendszer üzemeltetőjét – magát egyértelműen adatkezelőként jelölte meg és mivel ezt kétségbe vonó tény az eljárás során nem merült fel, továbbá mivel [...] nyilatkozata szerint a kamerákat személyük és vagyonuk biztonságának biztosítása céljából szereltették fel és bízta meg a telepítési munkákkal fentiekben említett társaságot, ezért mint az adatkezelés célját és eszközeit meghatározó személyt a Hatóság adatkezelőnek tekintette.

Az Ügyfelek hatósági eljárásban előterjesztett közös nyilatkozatukban azonban – annak ellenére, hogy a kamerarendszereket közösen üzemeltetik – [...] adatkezelői szerepét tagadták azzal, hogy „a formális szempontok figyelembevételével” csupán [...] minősül adatkezelőnek.

A Hatóság álláspontja szerint azonban azáltal, hogy közösen üzemeltetik a kamerarendszert, annak felszereléséről közösen döntöttek, az adatkezelés célját közösen határozták meg, ezért [...] szintén adatkezelőnek minősül és az Ügyfelek közös adatkezelést folytatnak a kamerarendszer alkalmazása során.

III.2. A kamerás adatkezelés jogszerűsége

Az általános adatvédelmi rendelet alapján az érintett képmása személyes adatnak minősül. Érintett az azonosított vagy azonosítható természetes személy. Mindezek értelmében, amennyiben egy felvétel alapján azonosítható egy természetes személy, akkor az elkészített képfelvétel személyes adatnak, a képfelvétel készítése adatkezelésnek minősül.

A kamerák/kamerarendszerek alkalmazása – azok elhelyezése és látószögük beállítása alapján – alkalmasak lehetnek arra, hogy más magánterületét, vagy a közterületet is megfigyeljék, más ingatlanához kapcsolódó felvételeket készítsenek, mely sértheti a kamerával megfigyelt személyek személyhez fűződő jogait, magánszféráját.

Magánszemély által üzemeltetett kamera/kamerarendszer által folytatott adatkezelés a GDPR hatálya alá tartozik, ha nem minősül háztartási adatkezelésnek, azaz ha az általános adatvédelmi rendelet 2. cikk (2) bekezdés c) pontjában foglalt kivétel nem alkalmazható rá. Az ebben a jogszabályi rendelkezésben hivatkozott személyes vagy otthoni tevékenységre a (18) preambulumbekkezdés szolgáltat példákat, így ilyenek minősül a levelezés, a címtárolás, személyes és otthoni tevékenységek keretében végzett, közösségi hálózatokon történő kapcsolattartás, és más online tevékenységek. Fontos azonban kiemelni, hogy – amint azt az Európai Unió Bírósága az úgynevezett Rynes-ítéletben megállapította¹ - a magáncélú adatkezelésekre vonatkozó kivételszabályt szűken kell értelmezni.

Fentiek értelmében a jelen eljárás tárgyát képező kamerás megfigyelés – abban a részében, amennyiben az adatkezelő magántulajdonán kívül eső területen tartózkodó személyekre is kiterjed –, nem esik az említett kivétel alá. Nem tekinthető ugyanis kizárólag személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzett adatkezelésnek az a vagyoni védelmi célú kamerás megfigyelőrendszerrel végzett adatkezelés, amely az adatkezelést végző személy magánszféráján kívülre irányul.

A Hatóság megállapította, hogy az 1. számú kamera bár maszkolással van ellátva, az ingatlan kerítése előtti közterületet megfigyelés alatt tartja. A Hatóság megállapította továbbá, hogy a 2. számú kamera az adatkezelő ingatlanán kívül közterületet figyel meg.

A [...] Rendőrkapitányság által küldött nyilatkozat és becsatolt fotó alapján egyértelműen megállapítható, hogy a 2. számú kamera beállítási szövege a szomszédos magánterülethez tartozó előkertre és közterületre volt irányítva az eljárás megindítását megelőzően, vagyis a Kötelezettek nem használták maszkolási funkciót ebben az időszakban.

Tekintettel tehát arra, hogy a Kötelezettek az általuk üzemeltetett kamerákkal oly módon készítene képfelvételt, hogy annak maszkolási funkciója nem megfelelő, minek következtében a közterületet és más magánterületét is megfigyelik, az adatkezelésük nem minősülhet háztartási adatkezelésnek.

A fentiek alapján a Kötelezettek adatkezelése az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozik, mely esetben az adatkezelés jogszerűségének feltétele valamely, az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkében szabályozott jogalap fennállása. A Hatóság több alkalommal is felhívta az adatkezelőket arra, hogy jelöljék meg az általuk folytatott adatkezelés jogalapját, azonban ennek a Kötelezettek az eljárás során nem tettek eleget, továbbá azt sem valószínűsítették semmilyen módon, hogy az adatkezeléshez rendelkezzenek megfelelő érintetti hozzájárulásokkal, vagy hogy a kamerás megfigyelés olyan jogos érdekek érvényesítéséhez szükséges, melyek elsőbbséget élveznek az érintettek érdekeivel vagy alapvető jogaival és szabadságaival szemben.

Mindezekre tekintettel a Hatóság megállapította, hogy azáltal, hogy az 1. és 2. számú kamerákkal megfigyelik az ingatlanuk előtti közterületet, valamint a szomszédos magánterülethez tartozó előkertet az eljárás megindítását megelőzően megfigyelés alatt tartották, továbbá hogy ezen adatkezelések jogalapját nem jelölték meg az eljárás során, a Kötelezettek megsértették az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkét, ugyanis megfelelő jogalap nélkül kezelték, illetve kezelik az érintettek személyes adatait.

¹ C 212/13. számú ügy - <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=160561&doclang=HU>

Fentiek értelmében a Hatóság a GDPR 58. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján elmarasztalta a Kötelezetteket, mivel adatkezelési tevékenységük megsértette a rendeletet. A Hatóság továbbá a GDPR 58. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján elrendelte, hogy a Kötelezettek az adatkezelési műveleteiket hozzák összhangba a rendelet rendelkezéseivel.

IV. Egyéb kérdések

Az általános adatvédelmi rendelet eltérő rendelkezése hiányában az adatvédelmi hatósági eljárásra az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell alkalmazni az Infotv-ben meghatározott eltérésekkel.

Az Infotv. 38. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése, továbbá a személyes adatok Európai Unión belüli szabad áramlásának elősegítése. Ugyanezen § (2a) bekezdése szerint az általános adatvédelmi rendeletben a felügyeleti hatóság részére megállapított feladat- és hatásköröket a Magyarország joghatósága alá tartozó jogalanyok tekintetében az általános adatvédelmi rendeletben és e törvényben meghatározottak szerint a Hatóság gyakorolja.

Jelen határozat az Ákr 80-81. §-a és az Infotv. 60. § (1) bekezdésén alapul.

A határozat az Ákr. 82. § (1) bekezdése alapján a döntés közlésével véglegessé válik.

Az Ákr. 112. §-a, és 116. § (1) bekezdése, illetve az Ákr. 114. § (1) bekezdése alapján a határozattal szemben közigazgatási per útján van helye jogorvoslatnak.

* * *

A közigazgatási per szabályait a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg. A Kp. 12. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Hatóság döntésével szembeni közigazgatási per törvényszéki hatáskörbe tartozik, a perre a Kp. 13. § (11) bekezdése alapján a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvénynek (a továbbiakban: Pp.) – a Kp. 26. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó – 72. §-a alapján a törvényszék hatáskörébe tartozó perben a jogi képviselő kötelező. Kp. 39. § (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

A Kp. 29. § (1) bekezdése és erre tekintettel a Pp. 604. § szerint alkalmazandó, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 9. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ügyfél jogi képviselője elektronikus kapcsolattartásra kötelezett.

A keresetlevél benyújtásának idejét és helyét a Kp. 39. § (1) bekezdése határozza meg. Az egyszerűsített perről, illetve a tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Kp. 77. § (1)-(2) bekezdésén és a 124. § (1) bekezdés és (2) bekezdés c) pontján, illetve (5) bekezdésén alapul. A közigazgatási per illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 44/A. § (1) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

Ha az előírt kötelezettsége teljesítését a Kérelmezett megfelelő módon nem igazolja, a Hatóság úgy tekinti, hogy a kötelezettséget határidőben nem teljesítette. Az Ákr. 132. §-a szerint, ha a kötelezett a

hatóság végleges döntésében foglalt kötelezésnek nem tett eleget, az végrehajtható. A Hatóság határozata az Ákr. 82. § (1) bekezdése szerint a közléssel véglegessé válik. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a döntést hozó hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik - az állami adóhatóság fogatosítja. Az Infotv. 60. § (7) bekezdése alapján a Hatóság határozatában foglalt, meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartásra, tűrésre vagy abbahagyásra irányuló kötelezés vonatkozásában a határozat végrehajtását a Hatóság fogatosítja.

Budapest, 2019. június 26.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár